

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра кримінального процесу факультету підготовки фахівців для
органів досудового розслідування

ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ БЕЗ УХВАЛИ СЛІДЧОГО СУДДІ
ПРАЦІВНИКАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Методичні рекомендації

Дніпро – 2018

*Рекомендовано до друку
науково-медичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 9 від 14. 06.2018 р.)*

Авторський колектив:

Рогальська В.В. – доцент кафедри кримінального процесу факультету з підготовки фахівців для органів досудового розслідування, к.ю.н., майор поліції;

Солдатенко О.А. – доцент кафедри кримінального процесу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування, к.ю.н., доцент;

Лазарева Д.В. – викладач кафедри кримінального процесу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування, ст.лейтенант поліції;

Черняк Н.П. – доцент кафедри кримінального процесу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування, к.ю.н., доцент, підполковник поліції;

Черненко А.П. – доцент кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету, к.ю.н., доцент.

Рецензенти:

Пиріг І.В. – доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

Весела Г.А. – заступник начальника слідчого управління – начальник відділу ГУНП України в Дніпропетровській області, підполковник поліції

Затримання особи без ухвали слідчого судді працівниками національної поліції: методичні рекомендації. / В.В. Рогальська, О.А. Солдатенко, Д.В. Лазарева, Н.П.Черняк, А.П.Черненко, – Дніпро : ДДУВС, 2018. – 61 с.

Підготовлені авторами методичні рекомендації містять орієнтовний алгоритм дій працівників Національної поліції з актуальних питань затримання особи без ухвали слідчого судді і мають на меті забезпечення одноманітного розуміння й застосування норм КПК України та досягнення завдань кримінального провадження, з урахуванням необхідності дотримання та належної реалізації прав усіх учасників кримінального провадження.

© ДДУВС, 2018.

© Автори, 2018

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1. Застосування затримання уповноваженою службовою особою без ухвали слідчого судді в системі заходів забезпечення кримінального провадження.....	6
Розділ 2. Процесуальний порядок та особливості затримання уповноваженою службовою особою без ухвали слідчого судді деяких категорій осіб.....	8
Розділ 3. Алгоритм дій уповноважених службових осіб Національної поліції у разі затримання особи без ухвали слідчого судді.....	11
Розділ 4. Відповідальність за незаконне затримання.....	16
Список використаної літератури.....	17
Додатки.....	18

ВСТУП

У ст. 2 нового Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) визначено такі завдання кримінального судочинства: захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура. Інтереси суспільства щодо протидії злочинності, відновлення порушених злочином прав та понесення винними особами кримінальної відповідальності реалізуються за допомогою кримінального процесу. Для забезпечення вказаних завдань законодавець покладає на учасників кримінального провадження певні обов'язки та визначає їх права.

Втім, завдання кримінального судочинства не завжди співпадають з інтересами всіх сторін провадження, а тому учасники провадження можуть перешкоджати досягненню визначених законом завдань шляхом невиконання процесуальних обов'язків чи зловживання наданими правами. Для забезпечення досягнення завдань кримінального судочинства, кримінальне процесуальне законодавство передбачає можливість застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Кримінальна процесуальна діяльність, спрямована на встановлення особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, доведення підстав її притягнення до кримінальної відповідальності, нерозривно пов'язана із застосуванням до такої особи примусових заходів, які обмежують права та свободи людини. Затримання особи, зокрема без судового рішення уповноваженою службовою особою, будучи одним із найбільш суворих заходів примусу, тим не менше є необхідним засобом досягнення дієвості кримінального провадження, а тому доволі активно застосовується у правозастосовній практиці. Так, за статистичними даними Національної поліції щодо кількості затриманих осіб у порядку ст.208 КПК України становить у 2013 р.- 13916, 2014 р.- 12371, 2015р. – 11644, 2016 р – 9437 осіб.

Незважаючи на загальну тенденцію щодо зменшення кількості затриманих осіб (з 13 тис. у 2013 р. до 10 тис. у 2016 р., на приблизно 32%), доводиться констатувати наявність системних порушень, що допускаються уповноваженими службовими особами при застосуванні цього заходу. Зокрема, йдеться про необґрунтовані затримання, порушення права на захист та інших прав затриманої особи, недотримання строків затримання, катування й жорстоке поводження із затриманими та ін. Причинами цього є неправильне тлумачення та застосування закону відповідними суб'єктами, а подекуди – і свідоме ігнорування його вимог, безвідповідальне ставлення до долі людей, їхніх прав, свобод і законних інтересів. До того ж, окремі аспекти застосування затримання

уповноваженою службовою особою не знайшли свого нормативного врегулювання ні у КПК України, ні у відомчих нормативних актах.

Конституція України в ст. 29 проголошує, що «кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність» (ч. 1) та «ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом» (ч. 2).

Водночас, і це цілком зрозуміло, в ч. 3 цієї статті наголошується, що «у разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосовувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід...»

Природно, що передбачене Конституцією виключення (нагальна необхідність) з фундаментального права на свободу, на недоторканність особи повинно бути найретельнішим чином обґрунтовано в законодавстві, виписана чітка процедура виконання, встановлена сувора відповідальність за порушення у його здійсненні.

Тому підлягають детальному розгляду принципові питання правового статусу процесуального затримання, підстави його здійснення і процедури затримання уповноваженими офіційними та сторонніми особами, перебіг та правові наслідки кожного з видів затримання і можливості оскарження застосування цього запобіжного заходу.

РОЗДІЛ 1. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАТРИМАННЯ УПОВНОВАЖЕНОЮ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ БЕЗ УХВАЛИ СЛІДЧОГО СУДДІ В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Запобіжні заходи – це частина заходів забезпечення кримінального провадження, які застосовуються за наявності підстав і в порядку, встановленому законом, уповноваженими на те органами та посадовими особами до підозрюваного (обвинуваченого) на певний період часу.

Запобіжні заходи є найбільш суворим різновидом превентивних заходів кримінального процесуального примусу, застосування яких супроводжується обмеженням конституційних прав і свобод осіб, які підозрюються (обвинувачуються) у вчиненні кримінальних правопорушень і застосовуються для забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду.

За своєю юридичною природою запобіжні заходи застосовуються тоді, коли особа ще не визнана винною у скоєнні кримінального правопорушення, тобто згідно із презумпцією невинуватості вона є невинуватою. Але в той же час ч. 2 ст. 177 КПК чітко визначає, що підставою застосування запобіжного заходу є наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального правопорушення. Тому застосування запобіжних заходів ні в якому разі не повинно розцінюватися як покарання, а є лише певними обмеженнями особи, яка підозрюється (обвинувачується) у скоєнні кримінального правопорушення.

Специфіка запобіжних заходів полягає в такому:

- 1) застосовуються тільки до певних суб'єктів кримінального процесу: підозрюваного і обвинуваченого;
- 2) мають особистий (персональний) характер, бо обмежують особисті права конкретного підозрюваного чи обвинуваченого;
- 3) мають особливі, передбачені кримінальним процесуальним законом умови, підстави і порядок їх застосування;
- 4) мають більший, порівняно з іншими заходами, ступінь примусу (пов'язані з обмеженням конституційних прав особи).

Кримінальним процесуальним кодексом України визначено такі запобіжні заходи:

- 1) особисте зобов'язання (ст. 179 КПК);
- 2) особиста порука (ст. 180 КПК);
- 3) застава (ст. 182 КПК);
- 4) домашній арешт (ст. 181 КПК);
- 5) тримання під вартою (ст. 183 КПК).

Затримання особи є тимчасовим запобіжним заходом, порядок застосування якого регламентовано ст.ст. 188–192, 207–213 КПК.

Кримінальний процесуальний закон визначає затримання як тимчасовий запобіжний захід, який застосовується з метою запобігання протиправним діям та з'ясування причетності затриманого до вчиненого кримінального правопорушення або приводу для участі в розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою з підстав та в порядку,

визначеному КПК (ст. 176 ч. 2 КПК), та визначає його види:

- затримання на підставі ухвали слідчого судді або суду з метою приводу (ст.ст. 188–191 КПК);

- затримання особи без ухвали слідчого судді або суду:

а) «законне» затримання, тобто затримання будь-якою особою (ст. 207 КПК);

б) затримання уповноваженою службовою особою (ст. 208 КПК);

- затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України (ст. 582 КПК).

- окрім цього, відповідно до норм Закону України «Про боротьбу з тероризмом», здійснюється превентивне затримання в районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, на строк понад 72 години. Причому максимальний строк превентивного затримання не може перевищувати 30 діб.

Ці види затримання розрізняються за цільовим призначенням, суб'єктами їх здійснення, підставами та процесуальним порядком застосування.

РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАТРИМАННЯ УПОВНОВАЖЕНОЮ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ БЕЗ УХВАЛИ СЛІДЧОГО СУДДІ ДЕЯКИХ КАТЕГОРІЙ ОСІБ

Затримання особи уповноваженою службовою особою без ухвали слідчого судді – одна з форм здійснення превентивного поліцейського заходу у вигляді обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю, який застосовується поліцейськими на підставах, у порядку та на строки, визначені Конституцією України, КПК України та КУАП, а також іншими законами України для забезпечення покладених на поліцію повноважень, що регламентовані в ст. 23 Закону «Про Національну поліцію».

Регламентация в нормативно-правових актах: ст. 9 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, ст. 5 ЄКПЛ, ст. 29 Конституції України, ст. 208-213 КПК України, п. 6 ч.1 ст. 31 та ст. 37 Закону України «Про Національну поліцію».

Мета застосування: загальна - забезпечення покладених на поліцію повноважень, що регламентовані в ст. 23 Закону «Про Національну поліцію», спеціальна – для запобігання злочину чи його припинення (ст. 29 Конституції України); для досягнення дієвості кримінального провадження (ст. 131 КПК України).

Суб'єкти затримання: Суб'єктом затримання є службова особа, якій спеціальним законом надано право затримувати осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних правопорушень. На сьогоднішній день такими повноваженнями наділені:

- поліцейські (п.9 ч.1 ст.23, ч.1 ст.37 ЗУ “Про Національну поліцію”);
- військовослужбовці Національної гвардії України (п.п.2-4 ч.1 ст.13 ЗУ “Про Національну гвардію України”);
- співробітники Служби безпеки України (п.п. 1, 6-7 ч.1 ст.25 ЗУ “Про Службу безпеки України”)
- військовослужбовці, а також працівники Державної прикордонної служби України, залучені до оперативно-службової діяльності (п.7 ч.1 ст.20 ЗУ “Про Державну прикордонну службу України”, п.5 ст.28 ЗУ “Про державний кордон України”);
- посадові особи податкової міліції (ст.351 Податкового кодексу України);
- працівники Національного антикорупційного бюро України (п.10 ч.1 ст.17 ЗУ “Про Національне антикорупційне бюро України”);
- посадові особи органів доходів і зборів (п.1 ч.1. ст.582 Митного кодексу України);
- посадові особи, залучені до антитерористичної операції, в районі її проведення (п.2 ч.1 ст.15 ЗУ “Про боротьбу з тероризмом”).

Зазначений перелік не є вичерпним, оскільки його доповнення або скорочення напряму залежить від внесення змін і доповнень до законодавства України, пов'язаних із реформуванням системи правоохоронних органів (створення нових, реорганізація або ліквідація існуючих органів тощо).

Підстави застосування: вчинення особою, підозрюваною у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі у випадках:

1) якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення;

2) якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, в тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин;

3) якщо є обґрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого корупційного злочину, віднесеного законом до підслідності Національного антикорупційного бюро України.

4) вчинення особою, підозрюваною у вчиненні злочину, за який передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, виключно у випадку, якщо підозрюваний не виконав обов'язки, покладені на нього при обранні запобіжного заходу, або не виконав у встановленому порядку вимог щодо внесення коштів як застави та надання документа, що це підтверджує (ст. 208 КПК України).

Обмеження у застосуванні. Уповноважена службова особа не може застосовувати затримання до осіб, які мають статус *народного депутата України* чи користуються *дипломатичним імунітетом*, оскільки здійснення затримання народного депутата України допускається лише за згодою Верховної Ради України, а особи які наділені дипломатичним імунітетом (глава дипломатичного представництва, члени дипломатичного персоналу та члени їх сімей, представники іноземних держав, члени парламентських і урядових делегацій іноземних держав, які прибувають в Україну для участі в міждержавних переговорах, міжнародних конференціях і нарадах або з іншими офіційними дорученнями а також члени їх сімей, які їх супроводжують і не є громадянами України) взагалі не можуть бути затримані чи заарештовані (ст. 27 Закону України «Про статус народного депутата України», ст. ст. 12, 17, 27 Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10.06.1993 року № 198/93, ст. 482 КПК України).

Окрім того, відповідно до рішення Конституційний Суд України від 10.12.2003 № 19-рп/2003, обов'язковою передумовою застосування до *Президента України* затримання, як і притягнення його до кримінальної відповідальності у разі вчинення злочину, є його усунення з поста в порядку імпічменту (ст. 111 Конституції України).

Особливості затримання стосуються також і *Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини*, який відповідно до ч. 3 ст. 20 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» користується правом недоторканності на весь час своїх повноважень. Він не може бути без згоди Верховної Ради України притягнутий до кримінальної відповідальності або підданий заходам адміністративного стягнення, що накладаються в судовому порядку, затриманий, заарештований, підданий обшуку, а також

особистому огляду.

Також певні обмеження застосування затримання встановлені законодавцем для:

- *суддів*, яких не може бути затримано без згоди Вищої ради правосуддя, за винятком затримання судді під час або відразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину (ст. 126 Конституції України; ст. 482 КПК України);

- *консульських посадових осіб* (особи, включаючи главу консульської установи, яким доручено виконання консульських функцій), які відповідно до ст. 25 Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10. 06. 1993 року № 198/93 можуть бути затримані лише за вчинення тяжкого злочину;

- *неповнолітніх*, яких відповідно до ч.2 ст.492 КПК України можна затримати лише у разі якщо вони підозрюються або обвинувачуються у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину;

- *співробітника кадрового складу розвідувального органу України при виконанні ним своїх службових обов'язків*, якого поліцейський може затримати за підозрою у вчиненні злочину та провести особистий обшук лише в присутності офіційних представників розвідувального органу України (ч. 6 ст. 208 КПК України).

Процесуальний порядок застосування: Кожен окремий випадок посереднього контакту правоохоронців із тим чи іншим злочинним проявом має свій індивідуальний “набір” цілком конкретних життєвих обставин, які і обумовлюють ситуативний характер дій із затримання запідозрених осіб. Загальний порядок наступний:

1) фактичне затримання;

2) повідомлення затриманій особі підстав для його затримання, роз'яснення йому його прав та вручення пам'ятки про його процесуальні права та обов'язки;

3) складання протоколу затримання відповідно до вимог ч.5 ст.208 КПК України;

4) доставлення затриманої особи до органу досудового розслідування;

5) поміщення затриманої особи до ІТТ;

6) вручення затриманій особі повідомлення про підозру не пізніше 24 годин з моменту її затримання;

7) доставлення підозрюваного до слідчого судді для вирішення питання про обрання запобіжного заходу не пізніше 60 годин з моменту затримання;

8) обрання слідчим суддею запобіжного заходу щодо підозрюваного в межах 72-х годин з моменту затримання.

Законодавець в ст.209 КПК України достатньо чітко визначив **момент початку затримання та обрахування пов'язаних із ним процесуальних строків:** коли особа силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою. Вказаний момент є відправною точкою, з якої дії уповноважених службових осіб набувають процесуального характеру.

РОЗДІЛ 3. АЛГОРИТМ ДІЙ УПОВНОВАЖЕНИХ СЛУЖБОВИХ ОСІБ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У РАЗІ ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ БЕЗ УХВАЛИ СЛІДЧОГО СУДДІ

1. Після надходження інформації про вчинення правопорушення або його самостійного виявлення, поліцейський, на підставі аналізу об'єктивної сторони правопорушення, здійснює його попередню правову кваліфікацію, що дозволяє віднести його до злочину чи до адміністративного правопорушення.¹

2. Кваліфікувавши правопорушення, уповноважена службова особа повинна з'ясувати чи існують підстави для здійснення кримінально-процесуального затримання особи, що передбачені в ст. 208 КПК України та чи передбачає санкція статті КК України, за якою попередньо кваліфіковані дії особи, покарання у виді позбавлення волі, як того вимагає припис ч. 1 ст. 208 КПК України (Додаток № 1);

3. Переконавшись у наявності підстав затримання, уповноваженою службовою особою здійснюється затримання особи, у порядку передбаченому ч. 1 ст. 37 Закону України «Про Національну поліцію» з дотриманням вимог положень КПК України (ч. 1 ст. 208).

Якщо під час затримання особи уповноваженій службовій особі стало відомо про те, що вона є неповнолітньою, або про наявність у неї дипломатичного імунітету, статусу судді чи народного депутата України, або приналежність її до консульських посадових осіб чи кадрового складу розвідувального органу України при виконанні ними своїх службових обов'язків, вона зобов'язана встановити особу шляхом перевірки її документів та з'ясувати наявність та достовірність документу, що підтверджує її статус чи імунітет.

У разі підтвердження інформації, що затримана особа є:

- Президентом України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, народним депутатом України або є суддею, неповнолітньою чи консульською посадовою особою, яка підозрюється у вчиненні адміністративного правопорушення чи не тяжкого злочину (санкція статті за вчинення якого передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 5 років) або користується дипломатичним імунітетом – уповноважена службова особа зобов'язана: 1) вжити заходів для припинення правопорушення, 2) звільнити затриману особу, якщо вона вже була затримана; 3) за необхідності застосувати до неї інші превентивні поліцейські заходи та провести процесуальні дії передбачені в КПК України та КУАП; 4) скласти письмовий рапорт на свого керівника, в якому окрім обставин вчиненого правопорушення,

¹Умисні дії поліцейських щодо надання завідомо невірної правової оцінки вчиненого правопорушення та здійснення в подальшому адміністративного затримання особи замість кримінально-процесуального, визнаються ЄСПЛ як такі, що суперечать принципу юридичної визначеності, є свавільними і несумісними з принципом верховенства права та порушують національні юридичні гарантії, отже є незаконними у значенні ЄКПЛ (рішення ЄСПЛ: «Ничипорук, Йонкало проти України» 21.04.2011, «Доронін проти України», заява № 16505/02)

обов'язково відобразити номер та вид документа, що пред'явила затримана особа, який підтверджує її статус;

- співробітником кадрового складу розвідувального органу України при виконанні ним своїх службових обов'язків – поліцейський для здійснення затримання та проведення особистого обшуку особи, що підозрюється у вчиненні злочину, повинен у відповідності до ч. 6 ст. 208 КПК України залучити офіційних представників розвідувального органу України.

4. У разі здійснення затримання, уповноважена службова особа у відповідності до вимог ч. 2 ст. 32 Закону України «Про Національну поліцію», ст. 42, ч. 2 та 3 ст. 276, ч. 4 ст. 208 КПК України, зобов'язана *повідомити* затриманій особі:

- підстави затримання та у вчиненні якого злочину вона підозрюється;
- нормативно-правові акти, на підставі яких здійснюється обмеження її пересування,
а також *роз'яснити*:
 - право мати захисника і побачення з ним до першого допиту;
 - право отримувати медичну допомогу;
 - право давати пояснення, показання або не говорити нічого з приводу підозри проти нього;
 - право на негайне повідомлення інших осіб про її затримання і місце перебування;
 - право вимагати перевірку обґрунтованості затримання;
 - інші процесуальні права, передбачені КПК України, зокрема в ст. 42 КПК України.

5. У відповідності до вимог ч. 8 ст. 42 та ст. 276 КПК України, уповноважена службова особа одночасно з повідомленням затриманій особі (підозрюваному) про його процесуальні права та обов'язки повинна *вручити* *пам'ятку про його процесуальні права та обов'язки* (Додаток № 2).

6. З метою особистої безпеки уповноваженої службової особи, оточуючих та самого затриманого, а також якщо є достатньо підстав вважати, що особа має при собі річ обіг якої заборонено чи обмежено або яка становить загрозу життю чи здоров'ю такої особи, уповноважена службова особа здійснюючи *затримання*, уповноважена здійснити згідно з ч. 4 ст. 37 Закону України «Про Національну поліцію» *поверхневу перевірку особи* (яка проводиться по поверхні вбрання особи рукою, спеціальним приладом або засобом), за результатами якої прийняти рішення про доцільність проведення обшуку особи на місці затримання. Якщо уповноважена службова особа дійде до висновку про необхідність проведення обшуку особи під час кримінально-процесуального затримання, вона повинна запросити не менше двох незаінтересованих осіб (понятих), якими не можуть бути потерпілий, родичі підозрюваного, і потерпілого, працівники правоохоронних органів, а також особи, заінтересовані в результатах кримінального провадження (ч. 3 ст. 208, ч. 7 ст. 223 КПК України). Проведення *обшуку затриманої особи*, здійснюється з дотриманням правил, передбачених ч. 7 ст. 236 КПК України, а саме: обшук особи повинен бути здійснений особами тієї ж статі у присутності адвоката, представника на

вимогу такої особи. Неявка адвоката, представника для участі у проведенні обшуку особи протягом трьох годин не перешкоджає проведенню обшуку. Хід і результати особистого обшуку підлягають обов'язковій фіксації у відповідному протоколі; під час обшуку особи, уповноважена службова особа має право проводити фотографування, звуко- чи відеозапис, складати плани і схеми, виготовляти графічні зображення окремих речей, виготовляти відбитки та зліпки, оглядати і вилучати речі і документи, які мають значення для кримінального провадження. Предмети, які вилучені законом з обігу, підлягають вилученню незалежно від їх відношення до кримінального провадження. Вилучені речі та документи, які не відносяться до предметів, які вилучені законом з обігу, вважаються тимчасово вилученим майном.

7. У разі здійснення тимчасового вилучення майна під час обшуку чи огляду особи, уповноважена службова особа зобов'язана відповідно до ч. 5 ст. 37 Закону України «Про Національну поліцію» у письмовій формі *повідомити свого керівника* про тимчасове обмеження фактичного володіння річчю особи. Складання окремого протоколу про здійснення тимчасового обмеження фактичного володіння річчю під час здійснення затримання, як того вимагає ч. 5 ст. 37 Закону України «Про Національну поліцію» є зайвим, адже інформація в ньому буде дублюватися з протоколом затримання.

8. За результатами проведення затримання уповноважена службова особа зобов'язана скласти протокол, в якому, крім відомостей передбачених в ст. 104 КПК України, зазначаються додаткові відомості, передбачені в ч. 5 ст. 208 КПК України (Додаток № 3).

ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ПРОТОКОЛУ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАТРИМАННЯ	
ЗАГАЛЬНІ	ДОДАТКОВІ
<p>1) вступна частина, яка повинна містити відомості про:</p> <ul style="list-style-type: none"> - місце, час проведення та назву процесуальної дії; - особу, яка проводить процесуальну дію (прізвище, ім'я, по батькові, посада); - всіх осіб, які присутні під час проведення процесуальної дії (прізвища, імена, по батькові, дати народження, місця проживання); - інформацію про те, що особи, які беруть участь у процесуальній дії, заздалегідь повідомлені про застосування технічних засобів фіксації, характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються при проведенні процесуальної дії, умови та порядок їх використання; <p>2) описова частина, яка повинна містити відомості про:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовність дій; отримані в результаті процесуальної дії 	<ul style="list-style-type: none"> - місце, дата і точний час (година і хвилина) затримання; - підстави затримання; - результати особистого обшуку; - клопотання, заяви чи скарги затриманого, якщо такі надходили; - повний перелік процесуальних прав та обов'язків затриманого.

відомості, важливі для цього кримінального провадження, в тому числі виявлені та/або надані речі і документи;

3) заключна частина, яка повинна містити відомості про:

- вилучені речі і документи та спосіб їх ідентифікації;

- спосіб ознайомлення учасників зі змістом протоколу;

- зауваження і доповнення до письмового протоколу з боку учасників процесуальної дії.

Протокол про затримання складається уповноваженою службовою особою у двох примірниках копія якого негайно під розпис вручається затриманій особі та надсилається прокурору, у відповідності до вимог ч. 5 ст. 208 КПК України.

9. Про кожне затримання, уповноважена службова особа у відповідності до вимог ч. 2 ст. 210, ст. 213 КПК України, ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги органами досудового розслідування про випадки затримання осіб, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 року № 1363, зобов'язана:

- одразу повідомити за допомогою технічних засобів відповідальних осіб в підрозділі органу досудового розслідування;

- негайно повідомити за допомогою телефонного, факсимільного зв'язку на єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги 0800213103 регіональні центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги для забезпечення прибуття протягом 2 годин захисника наданого державою (у виняткових випадках – протягом 7 годин) наступну інформацію: прізвище, ім'я, по батькові та дата народження затриманої особи (якщо вони відомі), час та підстави затримання особи; точна адреса місця для конфіденційного побачення адвоката із затриманою особою; найменування суб'єкта подання інформації, його поштова адреса, номери телефону та адреса електронної пошти; прізвище, ім'я, по батькові та найменування посади особи, яка передала повідомлення, її номер телефону. У разі неприбуття в установленій законодавством строк захисника, поліцейський негайно повинен повідомити про це регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги, який його призначив.

- надати затриманій особі можливість негайно повідомити про своє затримання та місце перебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи. Якщо поліцейський, має підстави для обґрунтованої підозри, що при повідомленні про затримання ця особа може зашкодити досудовому розслідуванню, він може здійснити таке повідомлення самостійно, проте без порушення вимоги щодо його негайності.

У разі затримання неповнолітньої особи, уповноважена службова особа зобов'язана негайно повідомити про це його батьків або усиновителів, опікунів,

підкувальників, орган опіки та піклування, про що зазначається в протоколі, а також час, дата повідомлено, кого і в який спосіб.

У разі затримання співробітника кадрового складу розвідувального органу України при виконанні ним службових обов'язків уповноважена службова особа зобов'язана негайно повідомити про це відповідний розвідувальний орган.

10. У відповідності до п. 9 ч. 1 ст. 23 Закону «Про Національну поліцію», та ч. 1 ст. 210 КПК України уповноважена службова особа зобов'язана доставити затриману особу до найближчого підрозділу органу досудового розслідування, в якому негайно здійснюється реєстрація дати, точного часу (година і хвилина) доставлення затриманого та інші відомості. Для доставлення затриманої особи, уповноважена службова особа відповідно до ст. 42 Закону України «Про Національну поліцію» має право застосовувати спеціальні засоби, порядок застосування яких передбачено положеннями ст. ст. 42- 46 Закону України «Про національну поліцію». **Забороняється** застосування до затриманої особи кайданків та інших спеціальних засобів обмеження рухливості у разі загрози настання від цього її смерті або завдання серйозної шкоди її здоров'ю.

11. Негайно після доставлення затриманої особи до найближчого підрозділу органу досудового розслідування особа, відповідальна за перебування затриманих, має зі слів зареєструвати в Журналі реєстрації доставлення затриманих осіб дату, точний час (години і хвилини) доставлення затриманої особи, П.І.Б. затриманого, підстава затримання із зазначенням попередньої правової кваліфікації злочину, відомості про уповноважену службової особу, яка здійснила затримання, а також щодо скарг на здоров'я та наявні тілесні ушкодження у затриманої особи.

РОЗДІЛ 4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕЗАКОННЕ ЗАТРИМАННЯ

Відповідальність за незаконне затримання передбачена в статті 371 КК України «Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою». Відповідно до ч.1 якої, завідомо незаконне затримання або незаконний привід – караються позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років або обмеженням волі на строк до трьох років. Згідно з ч. 3 ст. 371 КК, дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони спричинили тяжкі наслідки або були вчинені з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах, – караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція від 28 червня 1996 року / Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1 Спеціальний випуск. – Ст. 2598.
2. Кримінальний кодекс України (із змінами та доповненнями станом на 16 березня 2018 року). – Х.: Одіссей, 2018. – 225 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України». – Х. : Одіссей, 2018. – 360 с.
4. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : Закон України від 17.07.1997 / Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1997. – № 40. – Ст. 263.
5. Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження (форма № 1-1, річна) за 2013, 2014, 2015 та 2016 роки. – URL: http://court.gov.ua/sudova_statystyka.
6. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20.03.2003 № 638-IV. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.
7. Про затвердження Інструкції про порядок превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції : спільний Наказ МВС, ГПУ та СБУ від 26.08.2014 № 872/88/537. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1038-14>.
8. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року / Офіційний вісник України. – 2015. – № 63. – Ст. 2075.
9. Про заходи стосовно дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та при обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час кримінального провадження : наказ від 26.03.2013 № 289/540/5 / Офіційний вісник України. – 2013. – № 36. – Ст. 1294.
10. . Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року № 1363 / Офіційний вісник України-. – 2011. – № 101. – Ст. 3719.
11. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні : затв. указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 / Верховна Рада України : офіційний веб-портал. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/198/93>.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Таблиця перелік злочинів за якими передбачено покарання у вигляді позбавлення волі

№ п/п	Назва злочину	Частина, ст. КК України/ строк позбавлення волі	Коротка фабула злочинів
1.	<i>Умисне вбивство</i>	ч. 1 ст. 115 від 7 до 15 років; ч. 2 ст. 115 від 10 до 15 років	<i>Умисне протиправне запо-діяння смерті особі</i>
2.	<i>Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душев-ного хвилювання</i>	ст. 116 до 5 років	<i>Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання, що раптово виникло внаслідок протизаконного насильства, систематичного знуцання або тяжкої образи з боку потерпілого</i>
3.	<i>Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини</i>	ст. 117 до 5 років	<i>Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини під час пологів або відразу після пологів</i>
4.	<i>Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця</i>	ст. 118 до 2 років	<i>Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, не обхід-них для затримання злочинця</i>
5.	<i>Вбивство через необережність</i>	ст. 119 від 3 до 5 років	<i>Вбивство двох або більше осіб, вчинене через необережність</i>
6.	<i>Доведення до самогубства</i>	ч. 1 ст. 120 до 3 років; ч. 2 ст. 120 до 5 років; ч. 3 ст. 120 від 7 до 10 років	<i>Доведення особи до самогубства або до замаху на самогубство, що є наслідком жорстокого з нею поводження, шантажу, примусу до протиправних дій або систематичного приниження її людської гідності</i>
7.	<i>Умисне тяжке тілесне ушкодження</i>	ч. 1 ст. 121 від 5 до 8 років; 18ч. 2 ст. 121	<i>Умисне тілесне ушкоджен-ня, небезпечне для життя в момент заподіяння, чи таке, що спричинило втрату будь-якого</i>

		від 7 до 10 років	органу або його функцій, психічну хворобу або інший розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менш як на одну третину, або переривання вагітності чи неоправне знівечення обличчя
8.	Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження	ч. 1 ст. 122 до 3 років; ч. 2 ст. 122 від 7 до 10 років	Умисне ушкодження, яке не є небезпечним для життя і не потягло за собою наслідки, але таке, що спричинило тривалий розлад здоров'я або значну стійку втрату працездатності менш як на одну третину
9.	Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання	ст. 123 до 2 років	Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання, що раптово виникло внаслідок протизаконного насильства або тяжкої образи з боку потерпілого
10.	Побої і мордування	ч. 2 ст. 126 до 5 років	Умисне завдання удару, побоїв або вчинення інших насильницьких дій, що мають характер мордування, вчинені групою осіб, або з метою залякування потерпілого чи його близьких, або з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості
11.	Катування	ч. 1 ст. 127 від 2 до 5 років; ч. 2 ст. 127 від 5 до 10 років	Умисне заподіяння сильного фізичного болю або фізичного чи морального страждання шляхом нанесення побоїв, мучення або інших

			насильницьких дій з метою примусити потерпілого чи іншу особу вчинити дії, що суперечать їх волі.
12.	Погроза вбивством	ч. 2 ст. 129 від 3 до 5 років	Погроза вбивством, вчинене членом організованої групи або з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості
13.	Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби	ч. 1 ст. 130 до 3 років; ч. 2 ст. 130 від 2 до 5 років; ч. 3 ст. 130 від 3 до 8 років; ч. 4 ст. 130 від 5 до 10 років	Свідоме поставлення іншої особи в небезпеку зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби, що є небезпечною для життя людини
14.	Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби	ч. 1 ст. 131 до 3 років; ч. 2 ст. 131 від 3 до 8 років	Неналежне виконання медичним, фармацевтичним або іншим працівником своїх професійних обов'язків внаслідок небалого чи несумлінного ставлення до них, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби, що є небезпечною для життя людини
15.	Зараження венеричною хворобою	ч. 1 ст. 133 до 2 років; ч. 2 ст. 133 до 3 років; ч. 3 ст. 133 від 2 до 5 років	Зараження іншої особи венеричною хворобою особою, яка знала про наявність у неї цієї хвороби
16.	Залишення в небезпеці	ч. 1 ст. 135 до 2 років; ч. 2 ст. 135 до 3 років; ч. 3 ст. 135 від 3 до 8 років	Незаконне проведення абортів, якщо воно спричинило тривалий розлад здоров'я, безплідність або смерть потерпілої
			Завідоме залишення без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для

17.	Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані	ч. 3 ст. 136 від 2 до 5 років	життя стані і позбавлена можливості вжити заходів до самозбереження через малолітство, старість, хворобу або внаслідок іншого безпорадного стану, якщо той, хто залишив без допомоги, зобов'язаний був піклуватися про цю особу і мав змогу надати їй допомогу, а також у разі, коли він сам поставив потерпілого в небезпечний для життя стан
18.	Ненадання допомоги хворому медичним працівником	ч. 2 ст. 139 до 3 років	Ненадання допомоги хворому медичним працівником, якщо воно спричинило смерть хворого або інші тяжкі наслідки
19.	Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником	ч. 1 ст. 140 до 2 років; ч. 2 ст. 140 до 3 років	Невиконання чи неналежне виконання медичним або фармацевтичним працівником своїх професійних обов'язків внаслідок недбалого чи несумлінного до них ставлення, якщо це спричинило тяжкі наслідки для хворого
20.	Порушення прав пацієнта	ст. 141 від 3 до 5 років	Проведення клінічних випробувань лікарських засобів без письмової згоди пацієнта або його законного представника, або стосовно неповнолітнього чи недієздатного, якщо ці дії спричинили смерть пацієнта або інші тяжкі наслідки
		ч. 1 ст. 146 до 3 років;	Незаконне позбавлення волі або викрадення людини вчинені щодо малолітнього або з корисливих мотивів,

21.	Незаконне позбавлення волі або викрадення людини	ч. 2 ст. 146 до 5 років; ч. 3 ст. 146 від 5 до 10 років	щодо двох чи більше осіб або за попередньою змовою групою осіб, або способом, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або таке, що супроводжувалося заподіянням йому фізичних страждань, або із застосуванням зброї, або здійснюване протягом тривалого часу
22.	Захоплення заручників	ч. 1 ст. 147 від 5 до 8 років; ч. 2 ст. 147 від 7 до 15 років	Захоплення або тримання особи як заручника з метою спонукання родичів затриманого, державної або іншої установи, підприємства чи організації, фізичної або службової особи до вчинення чи утримання від вчинення будь-якої дії як умови звільнення заручника
23.	Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом	ч. 1 ст. 150 ⁻¹ до 3 років; ч. 2 ст. 150 ⁻¹ від 3 до 8 років; ч. 3 ст. 150 ⁻¹ від 5 до 10 років	Використання батьками або особами, які їх замінюють, малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (систематичного випрошування грошей, речей, інших матеріальних цінностей у сторонніх осіб)
24.	Згвалтування	ч. 1 ст. 152 від 3 до 5 років; ч. 2 ст. 152 від 5 до 10 років; ч. 3 ст. 152 від 7 до 12 років; ч. 4 ст. 152 від 10 до 15 років	Згвалтування, тобто ста-теві зносини із застосуванням фізичного насильства, погрози його застосування або з використанням безпорадного стану потерпілої особи
25.	Насильницьке	ч. 1 ст. 153 до 5 років;	Задоволення статевої пристрасті неприродним способом

	задоволення статевої пристрасті неприродним способом	ч. 2 ст. 153 від 3 до 7 років; ч. 3 ст. 153 від 10 до 15 років	із застосуванням фізичного насильства, погрози його застосування або з використанням безпорадного стану потерпілої особи
26.	Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості	ч. 1 ст. 155 до 5 років; ч. 2 ст. 155 від 5 до 8 років	Вчинені батьком, матір'ю, вітчимом, мачухою, опікуном чи піклувальником, особою, на яку покладено обов'язки щодо виховання потерпілого або піклування про нього, або якщо вони спричинили безплідність чи інші тяжкі наслідки
27.	Розбещення неповнолітніх	ч. 1 ст. 156 до 5 років; ч. 2 ст. 156 від 5 до 8 років	Вчинення розпусних дій щодо особи, яка не досягла шістнадцятирічного віку
28.	Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача	ч. 1 ст. 157 до 3 років; ч. 2 ст. 157 від 2 до 5 років; ч. 3 ст. 157 від 3 до 7 років; ч. 4 ст. 157 від 5 до 10 років	Перешкоджання вільному здійсненню громадянином свого виборчого права або права брати участь у референдумі, перешкоджання діяльності іншого суб'єкта виборчого процесу, ініціативної групи референдуму, комісії з референдуму, члена виборчої комісії, члена ініціативної групи референдуму, члена комісії з референдуму або офіційного спостерігача при виконанні ними своїх повноважень, поєднані з обманом або примушуванням, а також ухилення члена виборчої комісії у роботі комісії без

			поважних причин
29.	Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше ніж один раз	ч. 2 ст. 158- ¹ від 5 до 7 років	Надання або отримання виборчого бюлетеня чи бюлетеня для голосування на референдумі особою, яка не має права його надавати чи отримувати, або викрадення чи приховування виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, або надання виборцю заповненого виборчого бюлетеня чи бюлетеня для голосування на референдумі, або голосування виборцем, учасником референдуму, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, кандидатом на виборах, членом виборчої комісії чи комісії з референдуму, довіреною особою кандидата на виборах, представником політичної партії чи місцевої організації політичної партії у виборчій комісії чи комісії з референдуму, уповноваженою особою політичної партії чи місцевої організації політичної партії, членом ініціативної групи референдуму, офіційним спостерігачем на виборах або референдумі
			Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму поза

30.	Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму	ч. 1 ст. 158- ² від 2 до 4 років; ч. 2 ст. 158- ² від 3 до 5 років	встановленим законом строком зберігання у державних архівних установах та в Центральній виборчій комісії України після проведення виборів або референдуму, а так само пошкодження виборчої документації або документів референдуму
31.	Підкуп виборця, учасника референдуму	ч. 2 ст. 160 до 3 років; ч. 3 ст. 160 від 2 до 4 років; ч. 4 ст. 160 від 5 до 7 років	Пропозиція, обіцянка або надання виборцю чи учаснику референдуму неправомірної вигоди за вчинення або невчинення будь-яких дій, пов'язаних з безпосередньою реалізацією ним свого виборчого права чи права на участь у референдумі (відмова від участі в голосуванні, голосування на виборчій дільниці (дільниці референдуму) більше одного разу, голосування за окремого кандидата на виборах, кандидатів від політичної партії, місцевої організації політичної партії або відмова від такого голосування, передача виборчого бюлетеня іншій особі)
32.	Порушення недоторканності житла	ч. 3 ст. 161 від 5 до 8 років	Вчинені службовою особою або із застосуванням насильства чи з погрозою його застосування
33.	Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння)	ч. 1 ст. 169 до 3 років; ч. 2 ст. 169 від 3 до 5 років	Незаконна посередницька діяльність або інші незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння) дитини, передачі її під опіку

			<i>(піклування) чи на виховання в сім'ю громадян</i>
34.	<i>Перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій</i>	ст. 170 до 3 років	<i>Умисне перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій або їх органів</i>
35.	<i>Пошкодження релігійних споруд чи культових будинків</i>	ст. 178 до 3 років	<i>Пошкодження чи зруйнування релігійної споруди або культового будинку</i>
36.	<i>Незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь</i>	ст. 179 до 3 років	<i>Незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь</i>
37.	<i>Порушення недоторканності приватного життя</i>	ч. 2 ст. 182 від 3 до 5 років	<i>Незаконне збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконна зміна такої інформації, вчинені повторно, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам особи</i>
38.	<i>Крадіжка</i>	ч. 1 ст. 185 до 3 років; ч. 2 ст. 185 до 5 років; ч. 3 ст. 185 від 3 до 6 років; ч. 4 ст. 185 від 5 до 8 років; ч. 5 ст. 185 від 7 до 12 років	<i>Таємне викрадення чужого майна</i>
		ч. 1 ст. 186	

39.	Грабіж	до 4 років; ч. 2 ст. 186 від 4 до 6 років; ч. 3 ст. 186 від 4 до 8 років; ч. 4 ст. 186 від 7 до 10 років; ч. 5 ст. 186 від 8 до 13 років	<i>Відкрите викрадення чужого майна</i>
40.	Розбій	ч. 1 ст. 187 від 3 до 7 років; ч. 2 ст. 187 від 7 до 10 років; ч. 3 ст. 187 від 7 до 12 років; ч. 4 ст. 187 від 8 до 15 років	<i>Напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства</i>
41.	Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання	ч. 2 ст. 188 ⁻¹ до 3 років	<i>Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання без приладів обліку (якщо використання приладів обліку обов'язкове) або внаслідок умисного пошкодження приладів обліку чи у будь-який інший спосіб, якщо такими діями завдано значної шкоди, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони завдали шкоду у великих розмірах</i>
42.	Вимагання	ч. 1 ст. 189 до 5 років; ч. 2 ст. 189 від 3 до 7 років; ч. 3 ст. 189 від 5 до 10 років; ч. 4 ст. 189 від 7 до 12 років	<i>Вимога передачі чужого майна чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою насильства над потерпілим чи його близькими родичами, обмеження прав, свобод або законних інтересів цих осіб,</i>

			<i>пошкодження чи знищення їхнього майна або майна, що перебуває в їхньому віданні чи під охороною, або розголошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажують зберегти в таємниці</i>
43.	Шахрайство	ч. 2 ст. 190 до 3 років; ч. 3 ст. 190 від 3 до 8 років; ч. 4 ст. 190 від 5 до 12 років	<i>Заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою</i>
44.	Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	ч. 1 ст. 191 до 4 років; ч. 2 ст. 191 до 5 років; ч. 3 ст. 191 від 3 до 8 років; ч. 4 ст. 191 від 5 до 8 років; ч. 5 ст. 191 від 7 до 12 років	<i>Привласнення чи розтрата чужого майна, яке було ввірене особі чи перебувало в її віданні</i>
45.	Умисне знищення або пошкодження майна	ч. 1 ст. 194 до 3 років; ч. 2 ст. 194 від 3 до 10 років	<i>Умисне знищення або пошкодження чужого майна, що заподіяло шкоду у великих розмірах</i>
46.	Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики	ч. 1 ст. 194 ⁻¹ до 3 років; ч. 2 ст. 194 ⁻¹ від 3 до 10 років; ч. 3 ст. 194 ⁻¹ від 8 до 15 років	<i>Умисне пошкодження або руйнування об'єктів електроенергетики, якщо ці дії призвели або могли призвести до порушення нормальної роботи цих об'єктів, або спричинило небезпеку для життя людей</i>
47.	Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом	ст. 198 до 3 років	<i>Заздалегідь не обіцяне придбання або отримання, зберігання чи збут майна, завідомо одержаного злочинним шляхом за відсутності</i>

			ознак легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом
48.	Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів	ч. 1 ст. 199 від 3 до 7 років; ч. 2 ст. 199 від 5 до 10 років; ч. 3 ст. 199 від 8 до 12 років	Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту, а також збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених марок акцизного податку, голографічних захисних елементів, підробленої національної валюти України у виді банкнот чи металеві монети, іноземної валюти, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї
49.	Протидія законній господарській діяльності	ч. 2 ст. 206 від 3 до 5 років; ч. 3 ст. 206 від 5 до 10 років	Вчинені повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або з погрозою вбивства чи заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя і здоров'я, або з пошкодженням чи знищенням майна
50.	Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації	ч. 1 ст. 206 ⁻² до 3 років; ч. 2 ст. 206 ⁻² від 3 до 5 років; ч. 3 ст. 206 ⁻² від 5 до 10 років	Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації у тому числі частками, акціями, паями їх засновників, учасників, акціонерів, членів, шляхом вчинення правочинів з використанням підроблених або викрадених документів, печаток, штампів

			<i>підприємства, установи, організації</i>
51.	<i>Порушення порядку здійснення операцій з металобрухтом</i>	ч. 2 ст. 213 до 3 років	<i>Якщо вони вчинені особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею</i>
52.	<i>Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу</i>	ч. 1 ст. 245 від 2 до 5 років; ч. 2 ст. 245 від 5 до 10 років	<i>Знищення або пошкодження лісових масивів, зелених насаджень навколо населених пунктів, вздовж залізниць, а також стерні, сухих дикоростучих трав, рослинності або її залишків на землях сільсько-господарського призначення вогнем чи іншим загальнонебезпечним способом</i>
53.	<i>Незаконна порубка лісу</i>	ст. 246 до 3 років	<i>Незаконна порубка дерев і чагарників у лісах, захисних та інших лісових насадженнях, що заподіяло істотну шкоду, а також вчинення таких дій у заповідниках або на території та об'єктах природно-заповідного фонду, або в інших особливо охоронюваних лісах</i>
54.	<i>Незаконне полювання</i>	ч. 2 ст. 248 до 5 років	<i>Якщо вони вчинені службовою особою з використанням службового становища, або за попередньою змовою групою осіб, або способом масового знищення звірів, птахів чи інших видів тваринного світу, або з використанням транспортних засобів, або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею</i>

55.	Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом	ч. 2 ст. 249 до 3 років	<i>Якщо вони вчинені із застосуванням вибухових, отруйних речовин, електроструму або іншим способом масового знищення риби, звірів чи інших видів тваринного світу або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею</i>
56.	Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду	ч. 2 ст. 252 від 5 до 12 років	<i>Вчинені шляхом підпалу або іншим загальнонебезпечним способом, якщо це спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки</i>
57.	Створення злочинної організації	ст. 255 від 5 до 12 років	<i>Створення злочинної організації з метою вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину, а також керівництво такою організацією або участь у ній, або участь у злочинах, вчинюваних такою організацією, а також організація, керівництво чи сприяння зустрічі (сходці) представників злочинних організацій або організованих груп для розроблення планів і умов спільного вчинення злочинів, матеріального забезпечення злочинної діяльності чи координації дій об'єднань злочинних організацій або організованих груп</i>
58.	Сприяння учасникам	ч. 1 ст. 256	<i>Заздалегідь не обіцяне сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності шляхом надання</i>

	<i>злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності</i>	від 3 до 5 років ч. 2 ст. 256 від 5 до 10 років	<i>приміщень, сховищ, транспортних засобів, інформації, документів, технічних пристроїв, грошей, цінних паперів, а також заздальгідь не обіцяне здійснення інших дій по створенню умов, які сприяють їх злочинній діяльності</i>
59.	Бандитизм	ст. 257 від 5 до 12 років	<i>Організація озброєної банди з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, а також участь у такій банді або у вчинюваному нею нападі</i>
60.	Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань	ч. 1 ст. 260 від 2 до 5 років ч. 2 ст. 260 від 3 до 8 років ч. 3 ст. 260 від 5 до 10 років ч. 4 ст. 260 від 7 до 12 років ч. 5 ст. 260 від 10 до 15 років	<i>Керівництво зазначеними в статті формуваннями, їх фінансування, постачання їм зброї, боєприпасів, вибухових речовин чи військової техніки</i>
61.	Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем	ч. 1 ст. 262 від 3 до 7 років; ч. 2 ст. 262 від 5 до 10 років; ч. 3 ст. 262 від 10 до 15 років	<i>Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства</i>
62.	Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами	ч. 1 ст. 263 від 3 до 7 років; ч. 2 ст. 263 до 3 років	<i>Носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без</i>

			<i>передбаченого законом дозволу</i>
63.	<i>Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або не законне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв</i>	ч. 1 ст. 263- ¹ від 3 до 7 років; ч. 2 ст. 263- ¹ від 5 до 10 років; ч. 3 ст. 263- ¹ від 8 до 12 років	<i>Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв</i>
64.	<i>Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів</i>	ст. 264 до 3 років	<i>Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів, якщо це спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки</i>
65.	<i>Порушення правил поведження з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами</i>	ч. 1 ст. 267 до 3 років ч. 2 ст. 267 від 3 до 12 років	<i>Порушення правил зберігання, використання, обліку, перевезення вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або інших правил поведження з ними, а також незаконне пересилання цих речовин чи матеріалів поштою або вантажем, якщо це порушення створило небезпеку загибелі людей або настання інших тяжких наслідків</i>
66.	<i>Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки</i>	ч. 2 ст. 270 від 3 до 8 років	<i>Якщо воно спричинило загибель людей, майнову шкоду в особливо великому розмірі або інші тяжкі наслідки</i>
67.	<i>Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства</i>	ч. 1 ст. 270- ¹ до 3 років; ч. 2 ст. 270- ¹ від 3 до 8 років; ч. 3 ст. 270- ¹ від 5 до 12 років	<i>Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства, якщо це призвело або могло призвести до неможливості експлуатації, порушення нормального функціонування таких</i>

			<i>об'єктів, що спричинило небезпеку для життя чи здоров'я людей або майнову шкоду у великому розмірі</i>
68.	<i>Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів</i>	ч. 1 ст. 277 до 3 років; ч. 2 ст. 277 від 3 до 8 років; ч. 3 ст. 277 від 7 до 15 років	<i>Умисне руйнування або пошкодження шляхів сполучення, споруд на них, рухомого складу або суден, засобів зв'язку чи сигналізації, а також інші дії, спрямовані на приведення зазначених предметів у непридатний для експлуатації стан, якщо це спричинило чи могло спричинити аварію поїзда, судна або порушило нормальну роботу транспорту, або створило небезпеку для життя людей чи настання інших тяжких наслідків</i>
69.	<i>Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна</i>	ч. 1 ст. 278 від 3 до 6 років; ч. 2 ст. 278 від 5 до 8 років; ч. 3 ст. 278 від 8 до 15 років	<i>Дії вчинені за попередньою змовою групою осіб або поєднані з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого</i>
70.	<i>Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства</i>	ч. 2 ст. 279 від 5 до 8 років; ч. 3 ст. 279 від 8 до 15 років	<i>Захоплення вокзалу, аеродрому, порту, станції або іншого транспортного підприємства, установи або організації</i>
71.	<i>Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків</i>	ч. 2 ст. 280 до 5 років; ч. 3 ст. 280 від 5 до 12 років	<i>Повторно або за попередньою змовою групою осіб</i>
72.	<i>Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда</i>	ч. 2 ст. 283 від 5 до 10 років	<i>Якщо вони спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки</i>
73.	<i>Порушення правил безпеки дорожнього руху</i>	ч. 2 ст. 286	<i>Якщо вони спричинили</i>

	<i>або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами</i>	від 3 до 8 років; ч. 3 ст. 286 від 5 до 10 років	<i>смерть потерпілого або заподіяли тяжке тілесне ушкодження</i>
74.	<i>Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху</i>	ст. 288 до 5 років	<i>Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху, вчинене особою, відповідальною за будівх-ництво, реконструкцію, ремонт чи утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, інших дорожніх споруд, або особою, яка виконує такі роботи, якщо це порушення спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або смерть</i>
75.	<i>Незаконне заволодіння транспортним засобом</i>	ч. 1 ст. 289 від 3 до 5 років; ч. 2 ст. 289 від 5 до 8 років; ч. 3 ст. 289 від 7 до 12 років	<i>Вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинені з проникненням у приміщення чи інше сховище, або якщо вони завдали значної матеріальної шкоди</i>
76.	<i>Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів</i>	ч. 1 ст. 292 до 5 років; ч. 2 ст. 292 від 3 до 8 років; ч. 3 ст. 292 від 5 до 12 років	<i>Пошкодження чи руйнування магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів чи нафтопродуктопроводів, відводів від них, техно-логічно пов'язаних з ними об'єктів, споруд,</i>

			засобів обліку, автоматики, телемеханіки, зв'язку, сигналізації, а також незаконне втручання в роботу технологічного обладнання, якщо ці дії призвели до порушення нормальної роботи зазначених трубопроводів або створили небезпеку для життя людей
77.	Масові заворушення	ч. 1 ст. 294 від 5 до 8 років; ч. 2 ст. 294 від 8 до 15 років	Організація масових заворушень, що супроводжувалися насильством над особою, погрозами, підпалами, знищенням майна, захопленням будівель або споруд, насильницьким виселенням громадян, опором представникам влади із застосуванням зброї або інших предметів, які використовувалися як зброя, а також активна участь у масових заворушеннях
78.	Хуліганство	ч. 2 ст. 296 до 4 років; ч. 3 ст. 296 від 2 до 5 років; ч. 4 ст. 296 від 3 до 7 років	Хуліганство, тобто грубе порушення громадського порядку вчинені групою осіб
79.	Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого	ч. 1 ст. 297 до 3 років; ч. 2 ст. 297 від 3 до 5 років; ч. 3 ст. 297 до 7 років; ч. 4 ст. 297 від 7 до 12 років	Наруга над могилою, іншим місцем поховання, над тілом (останками, прахом) померлого або над урною з прахом померлого, а також незаконне заволодіння тілом (останками, прахом) померлого, урною з прахом померлого, предметами, що

			знаходяться на (в) могилі, в іншому місці поховання, на тілі (останках, прахові) померлого
80.	Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини	ч. 1 ст. 298 до 2 років; ч. 2 ст. 298 до 3 років; ч. 3 ст. 298 до 5 років; ч. 4 ст. 298 від 2 до 5 років; ч. 5 ст. 298 від 3 до 8 років	Незаконне проведення археологічних розвідок, розкопок, інших земляних чи підводних робіт на об'єкті археологічної спадщини
81.	Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію	ч. 3 ст. 300 від 3 до 5 років	Якщо вони вчинені повторно чи за попередньою змовою групою осіб, а також примушування неповнолітніх до участі у створенні творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію
82.	Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів	ч. 2 ст. 301 до 5 років; ч. 3 ст. 301 від 3 до 7 років; ч. 4 ст. 301 від 5 до 10 років; ч. 5 ст. 301 від 7 до 12 років	Вчинені щодо кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм порно-графічного характеру, а також збут неповнолітнім чи розповсюдження серед них творів, зображень або інших предметів порно-графічного характеру
83.	Створення або утримання місць розпусти і звідництво	ч. 2 ст. 302 до 5 років; ч. 3 ст. 302 від 2 до 7 років	Вчинені з метою наживи або особою, раніше судимою за цей злочин, або вчинені організованою групою
84.	Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією	ч. 1 ст. 303 від 3 до 5 років; ч. 2 ст. 303 від 4 до 7 років; ч. 3 ст. 303	Втягнення особи в заняття проституцією або примушування її до зайняття проституцією з використанням

		від 5 до 10 років; ч. 4 ст. 303 від 8 до 15 років	обману, шантажу чи уразливого стану цієї особи, або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, або сутенер-ство
85.	Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність	ч. 1 ст. 304 від 3 до 7 років; ч. 2 ст. 304 від 4 до 10 років	Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність, у пияцтво, у заняття жебрацтвом, азартними іграми
86.	Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильно діючих лікарських засобів	ч. 1 ст. 306 від 7 до 12 років; ч. 2 ст. 306 від 8 до 15 років	Розміщення коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів, у банках, на підприємствах, в установах, організаціях та їх підрозділах або використан-ня таких коштів для придбання об'єктів, майна, що підлягають приватизації, чи обладнання для виробничих чи інших потреб, або використання таких доходів (коштів і майна) з метою продовження незаконного обігу наркотик-них засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів
87.	Незаконне виробництво, виготовлення, придбання,	ч. 1 ст. 307	Незаконне виробництво,

	<i>зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів</i>	від 4 до 8 років; ч. 2 ст. 307 від 6 до 10 років; ч. 3 ст. 307 від 9 до 12 років	<i>виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання з метою збуту, а також незаконний збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів</i>
88.	<i>Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем</i>	ч. 1 ст. 308 від 3 до 6 років; ч. 2 ст. 308 від 5 до 10 років; ч. 3 ст. 308 від 7 до 12 років	<i>Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства</i>
89.	<i>Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту</i>	ч. 1 ст. 309 до 3 років; ч. 2 ст. 309 від 2 до 5 років; ч. 3 ст. 309 від 5 до 8 років	<i>Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту</i>
90.	<i>Посів або вирощування снотворного маку чи конопель</i>	ч. 2 ст. 310 від 3 до 7 років	<i>Незаконний посів або незаконне вирощування снотворного маку чи конопель особою, яка була засуджена за цією статтею чи яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 307, 309, 311, 317 цього Кодексу, або вчинені за попередньою змовою групою осіб з метою збуту, а також незаконний посів або незаконне вирощування снотворного маку в кількості п'ятисот і більше рослин чи конопель у кількості п'ятдесят і більше рослин</i>
91.	<i>Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи</i>	ч. 2 ст. 311 від 2 до 5 років; ч. 3 ст. 311	<i>Вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або у</i>

	<i>пересилання прекурсорів</i>	від 5 до 8 років	<i>великих розмірах, або з метою збуту, а також незаконний збут прекурсорів</i>
92.	<i>Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем</i>	ч. 1 ст. 312 до 3 років; ч. 2 ст. 312 від 3 до 7 років; ч. 3 ст. 312 від 5 до 12 років	<i>Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства з метою подальшого збуту, а також їх збут для виробництва або виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів</i>
93.	<i>Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням</i>	ч. 2 ст. 313 від 2 до 6 років; ч. 3 ст. 313 від 5 до 12 років.	<i>Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням</i>
94.	<i>Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів</i>	ч. 1 ст. 314 від 2 до 5 років; ч. 2 ст. 314 від 3 до 10 років; ч. 3 ст. 314 від 5 до 12 років	<i>Незаконне введення будь-яким способом наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів в організм іншої особи проти її волі</i>
95.	<i>Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів</i>	ч. 1 ст. 315 від 2 до 5 років; ч. 2 ст. 315 від 5 до 12 років	<i>Схиляння певної особи до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів</i>
96.	<i>Незаконне публічне вживання наркотичних засобів</i>	ч. 1 ст. 316 від 2 до 5 років; ч. 2 ст. 316 від 5 до 12 років	<i>Публічне або вчинене групою осіб незаконне вживання наркотичних засобів у місцях, що призначені для проведення навчальних, спортивних і культурних заходів, та в інших місцях масового</i>

			<i>перебування громадян</i>
97.	Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	ч. 1 ст. 317 від 3 до 5 років; ч. 2 ст. 317 від 4 до 8 років	<i>Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також надання приміщення з цією метою</i>
98.	Незаконне виготовлення, підроблення, вико ристання чи збут підроб лених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів	ч. 2 ст. 318 від 2 до 5 років	<i>Вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 306-317 цього Кодексу</i>
99.	Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів	ч. 1 ст. 320 до 3 років; ч. 2 ст. 320 від 3 до 5 років	<i>Порушення встановлених правил посіву або вирощування снотворного маку чи конопель, а також порушення правил виробництва, виготовлення, зберігання, обліку, відпуску, розподілу, торгівлі, перевезення, пересилання чи використання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, призначених для виробництва чи виготовлення цих засобів чи речовин</i>
100.	Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів	ст. 324 до 3 років	<i>Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів, що не є наркотичними або психо-тропними чи їх аналогами</i>
101.	Ухилення від призову за мобілізацією	ст. 336 від 2 до 5 років	–

102.	<i>Нарука над державними символами</i>	ч. 1 ст. 338 до 3 років; ч. 2 ст. 338 до 2 років	<i>Публічна наруга над Державним Прапором України, Державним Гербом України або Державним Гімном України</i>
103.	<i>Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій</i>	ст. 340 до 5 років	<i>Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, якщо це діяння було вчинене службовою особою або із застосуванням фізичного насильства</i>
104.	<i>Захоплення державних або громадських будівель чи споруд</i>	ст. 341 до 5 років	<i>Захоплення будівель чи споруд, що забезпечують діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, з метою незаконного користування ними або перешкоджання нормальній роботі підприємств, установ, організації</i>
105.	<i>Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб</i>	ч. 2 ст. 342 до 2 років; ч. 3 ст. 342 від 2 до 5 років	<i>Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб</i>
			<i>Незаконний вплив у будь-якій формі на Президента України, Голову Верховної Ради України, народного депутата України, Прем'єр-міністра</i>

106.	Втручання у діяльність державного діяча	<p>ч. 1 ст. 344 до 2 років;</p> <p>ч. 2 ст. 344 до 3 років</p>	<p>України, члена Кабінету Міністрів України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або його представника, Директора Національного антикорупційного бюро України, Голову Рахункової палати або іншого члена Рахункової палати, Голову або члена Центральної виборчої комісії, Голову Національного банку України, члена Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Голову Антимоно-польного комітету України, Голову Фонду державного майна України, Голову Державного комітету телебачення і радіомовлення України з метою перешкодити виконанню ними службових обов'язків або добитися прийняття незаконних рішень</p>
107.	Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу	<p>ч. 1 ст. 345 до 3 років;</p> <p>ч. 2 ст. 345 до 5 років;</p> <p>ч. 3 ст. 345 від 5 до 12 років;</p> <p>ч. 4 ст. 345 від 7 до 14 років</p>	<p>Погроза вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна щодо працівника правоохоронного органу, а також щодо його близьких родичів у зв'язку з виконанням цим працівником службових обов'язків</p>
108.	Погроза або насильство щодо журналіста	<p>ч. 1 ст. 345⁻¹ до 3 років;</p> <p>ч. 1 ст. 345⁻¹</p>	<p>Погроза вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна</p>

		до 5 років; ч. 1 ст. 345- ¹ від 5 до 12 років; ч. 1 ст. 345- ¹ від 7 до 14 років	щодо журналіста, його близьких родичів чи членів сім'ї у зв'язку із здійсненням цим журналістом законної професійної діяльності
109.	Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча	ч. 1 ст. 346 до 5 років; ч. 2 ст. 346 від 4 до 7 років; ч. 3 ст. 345 від 5 до 12 років	Погроза вбивством, заподіянням шкоди здоров'ю, знищенням або пошкодь-женням майна, а також викраденням або позбав-ленням волі щодо Прези-дента України, Голови Верховної Ради України, народного депутата України, Прем'єр-міністра України, члена Кабінету Міністрів України, Голови чи судді Конституційного Суду України або Верховного Суду України чи вищих спеціалі-зованих судів України, Генерального прокурора України, Директора Націо- нального антикоруп- ційного бюро України, Уповнова-женого Верховної Ради України з прав людини, Голови або іншого члена Рахункової палати, Голови Національного банку України, керівника політич-ної партії України, а також щодо їх близьких родичів, вчинена у зв'язку з їх державною чи громадською діяльністю
110.	Умисне знищення або пошкодження майна працівника право- охоронного органу	ч. 2 ст. 347 від 6 до 15 років	Вчинені шляхом підпаду, вибуху або іншим загальнонебезпечним спосо-бом, або такі, що

			<i>спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки</i>
111.	<i>Умисне знищення або пошкодження майна журналіста</i>	ч. 2 ст. 347- ¹ від 6 до 15 років	<i>Вчинені шляхом підпалу, вибуху або іншим загальнонебезпечним способом, або такі, що спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки</i>
112.	<i>Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця</i>	ст. 348 від 9 до 15 років	<i>Вбивство або замах на вбивство працівника правоохоронного органу чи його близьких родичів у зв'язку з виконанням цим працівником службових обов'язків, а також члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх діяльністю щодо охорони громадського порядку</i>
113.	<i>Посягання на життя журналіста</i>	ст. 348- ¹ від 9 до 15 років	<i>Вбивство або замах на вбивство журналіста, його близьких родичів чи членів сім'ї у зв'язку із здійсненням цим журналістом законної професійної діяльності</i>
114.	<i>Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника</i>	ст. 349 від 8 до 15 років	<i>Захоплення або тримання як заручника журналіста, його близьких родичів чи членів сім'ї з метою спонукання цього журналіста вчинити або утриматися від вчинення будь-якої дії як умови звільнення заручника</i>
115.	<i>Захоплення журналіста як заручника</i>	ст. 349- ¹ від 8 до 15 років	<i>Захоплення або тримання як заручника журналіста, його близьких родичів чи членів сім'ї з метою спонукання цього</i>

			<i>журналіста вчинити або утриматися від вчинення будь-якої дії як умови звільнення заручника</i>
116.	<i>Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок</i>	ч. 1 ст. 350 до 2 років; ч. 2 ст. 350 від 3 до 5 років; ч.3 ст. 350 від 5 до 12 років	<i>Погроза вбивством, заподіянням тяжких тілесних ушкоджень або знищенням чи пошкодь-женням майна загально-небезпечним способом щодо службової особи чи її близьких або щодо громадянина, який виконує громадський обов'язок, застосована з метою припинення діяльності службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок, або зміни її характеру в інтересах того, хто погрожує</i>
117.	<i>Умисне знищення або пошкодження майна службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок</i>	ч. 1 ст. 352 до 4 років; ч. 2 ст. 352 від 5 до 12 років	<i>Умисне знищення або пошкодження майна, що належить службовій особі чи громадянину, який виконує громадський обов'язок, у зв'язку з їхньою службовою чи громадською діяльністю, а також вчинення таких дій щодо їх близьких родичів</i>
118.	<i>Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи</i>	ч. 2 ст. 353 до 3 років	<i>Пов'язане з використанням форменого одягу чи службового посвідчення працівника правоохоронного органу</i>
119.	<i>Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловжи-</i>	ч. 2 ст. 357 до 3 років	<i>Якщо вони спричинили порушення роботи підприємства, установи чи організації</i>

	<i>вання службовим становищем або їх пошкодження</i>		<i>або вчинені щодо особливо важливих документів, штампів, печаток</i>
120.	<i>Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів</i>	ч. 3 ст. 358 до 5 років	<i>Вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб</i>
121.	<i>Зловживання владою або службовим становищем</i>	ч. 1 ст. 364 до 3 років; ч. 2 ст. 364 від 3 до 6 років	<i>Зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб</i>
122.	<i>Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми</i>	ч. 2 ст. 364 ⁻¹ від 3 до 6 років	<i>Воно спричинило тяжкі наслідки</i>
123.	<i>Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу</i>	ч. 1 ст. 365 від 2 до 5 років; ч. 2 ст. 365 від 3 до 8 років; ч. 3 ст. 365 від 7 до 10 років	<i>Перевищення влади або службових повноважень, тобто умисне вчинення працівником правоохоронного органу дій, які явно виходять за межі наданих йому прав чи повноважень, якщо вони завдали</i>

			<i>істотної шкоди охоронюваним зако-ном правам, інтересам окремих громадян, держав-ним чи громадським інтере-сам, інтересам юрид. осіб</i>
124.	Службове підроблення	ч. 2 ст. 366 від 2 до 5 років	<i>Якщо вони спричинили тяжкі наслідки</i>
125.	Службова недбалість	ч. 2 ст. 367 від 2 до 5 років	<i>Якщо воно спричинило тяжкі наслідки</i>
126.	Притягнення завідомо невинного до криміналь-ної відповідальності	ст. 372 від 5 до 10 років	<i>Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності слідчим, прокурором чи іншою уповноваженою на те законом особою</i>
127.	Втручання в діяльність судових органів	ч. 2 ст. 376 до 3 років	<i>Якщо вони перешкодили запобіганню злочину чи затриманню особи, яка його вчинила, або вчинені особою з використанням свого службового становища</i>
128.	Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяж-ного	ч. 1 ст. 377 до 3 років; ч. 2 ст. 377 до 6 років; ч. 3 ст. 377 від 5 до 12 років	<i>Погроза вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна щодо судді, народного засідателя чи присяжного, а також щодо їх близьких родичів у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя</i>
129.	Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засіда-теля чи присяжного	ч. 1 ст. 378 до 5 років; ч. 2 ст. 378 від 6 до 15 років	<i>Умисне знищення або пошкодження майна, що належить судді, народному засідателю чи присяжному або їх близьким родичам, у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя</i>
130.	Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяж-ного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із	ст. 379 від 8 до 15 років	<i>Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю,</i>

	<i>здійсненням правосуддя</i>		<i>пов'язаною із здійсненням правосуддя</i>
131.	<i>Невиконання судового рішення</i>	ч. 1 ст. 382 до 3 років; ч. 2 ст. 382 до 5 років; ч. 3 ст. 382 від 3 до 8 років; ч. 4 ст. 382 від 3 до 8 років	<i>Умисне невиконання вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкодження їх виконанню</i>
132.	<i>Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину</i>	ч. 1 ст. 383 до 2 років; ч. 2 ст. 383 від 2 до 5 років	<i>Завідомо неправдиве повідомлення суду, проку-рору, слідчому або органу досудового розсліду-вання про вчинення злочину</i>
133.	<i>Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації</i>	ч. 2 ст. 388 до 3 років	<i>Вчинені щодо майна, яке підлягає конфіскації за рішенням суду, що набрало законної сили</i>
134.	<i>Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі</i>	ч. 1 ст. 390 до 3 років; ч. 2 ст. 390 до 2 років; ч. 3 ст. 390 до 3 років	<i>Самовільне залишення місця обмеження волі або злісне ухилення від робіт, або систематичне порушення громадського порядку чи встановлених правил проживання, вчинені особою, засудженою до обмеження волі</i>
135.	<i>Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти</i>	ч. 1 ст. 393 від 3 до 5 років; ч. 2 ст. 393 від 5 до 8 років	<i>Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти, вчинена особою, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі або арешту чи перебуває в попередньому ув'язненні</i>
136.	<i>Втеча із спеціалізованого лікувального закладу</i>	ст. 394 до 2 років	<i>Втеча із спеціалізованого лікувального закладу, а також по дорозі до нього</i>
137.	<i>Приховування злочину</i>	ч. 1 ст. 396 до 3 років	<i>Заздалегідь не обіцяне приховування тяжкого чи особливо тяжкого злочину</i>
138.	<i>Погроза або насильство</i>	ч. 1 ст. 398 до 3 років;	<i>Погроза вбивством, насильством або знищенням чи</i>

	<i>щодо захисника чи представника особи</i>	ч. 2 ст. 398 від 3 до 5 років; ч. 3 ст. 398 від 7 до 12 років	<i>пошкодженням майна щодо захисника чи представника особи, а також щодо їх близьких родичів у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги</i>
139.	<i>Умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи</i>	ч. 1 ст. 399 до 3 років; ч. 2 ст. 399 від 5 до 8 років; ч. 3 ст. 399 від 8 до 15 років	<i>Умисне знищення або пошкодження майна, що належить захиснику чи представнику особи або їх близьким родичам, у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги</i>
140.	<i>Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги</i>	ст. 400 від 8 до 15 років	<i>Вбивство або замах на вбивство захисника чи представника особи або їх близьких родичів у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги</i>
141.	<i>Непогора</i>	ч. 1 ст. 402 до 3 років; ч. 2 ст. 402 від 3 до 7 років; ч. 3 ст. 402 від 5 до 7 років; ч. 4 ст. 402 від 5 до 10 років	<i>Непогора, тобто відкрита відмова виконати наказ начальника, а також інше умисне невиконання наказу</i>

ПАМ'ЯТКА
про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Колона Андрія Олеговича

Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 КПК України, повідомлено про підозру, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, до якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок не встановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений КПК України для вручення повідомлень.

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання. Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових

установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні кримінального правопорушення.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Положення про порядок короткочасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення

Стаття 10. Права та обов'язки затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні кримінального правопорушення, мають право:

- знати, в чому їх підозрюють;
- вимагати перевірки прокурором правомірності затримання; про заявлену вимогу адміністрація місця тримання затриманих негайно повідомляє прокурора;
- оскаржити дії особи, яка провадить дізнання, слідчого або прокурора, давати пояснення і заявляти клопотання;
- звертатися зі скаргами і заявами в державні органи, громадські організації і до службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Положення;

- користуватися своїм одягом і взуттям, а також іншими необхідними предметами і речами, перелік яких визначається Правилами внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні кримінального правопорушення, зобов'язані додержуватися вимог цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист відповідно до кримінально-процесуального законодавства;
- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту)
- особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника, знайомитися з правилами тримання під вартою;
- на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
- одержувати два рази на місяць передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
- купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
- користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінальної справи;
- користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
- відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їх віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
- на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
- звертатись із скаргами, заявами та листами до державних органів і службових осіб у порядку, встановленому ст. 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення».

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 28 років) мають право отримувати психолого-педагогічну допомогу спеціалістів центрів соціальних служб для молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в зв'язку з провадженням в іншій справі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Виправно-трудоим кодексом України для виду режиму виправно-трудої колонії, призначеного їм Державним департаментом України з питань виконання покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється Державним департаментом України з питань виконання покарань. Міністерством оборони України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержуватися порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою;
- не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентарю, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Протягом кримінального провадження підозрюваний має право (ст. 42КПК):

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

- 7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
 - 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
 - 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
 - 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
 - 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що вноситься вмотивована постанова (ухвала);
 - 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
 - 13) заявляти відводи;
 - 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
 - 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
 - 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;
 - 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;
 - 18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.
- Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

- 1) прибувати за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;
- 2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;
- 3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Підозрюваний, а також за його згодою будь-яка інша фізична чи юридична особа має право на будь-якій стадії кримінального провадження **відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі** внаслідок кримінального правопорушення (ст. 127 КПК України)

Підозрюваний (обвинувачений) у випадках, передбачених КПК України, в будь-який момент після повідомлення особі про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку має право *укласти одну з видів угод: угоду про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим; угоду між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості* (ст. 469 КПК України).

Права мені роз'яснені та зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.

Пам'ятку отримав:

01 вересня 2013 року

Підпис

Колон А.О.

Пам'ятку вручив:

Слідчий СВ Н-ського РВ УМВС

України в н-ській області

старший лейтенант міліції

Підпис

А.А. Шпак

Копія: прокурору _____
(назва органу прокуратури)

**ПРОТОКОЛ
затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину**

Місто (сел.) _____ «___» _____ 20__ року

_____ (слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

«___» _____ 20__ року о _____ годині _____ хвилин,

_____ (місце затримання)

у присутності осіб:

_____ (їх прізвище, ім'я, по-батькові, дата народження та місце проживання)

_____ ,
яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____

_____ (характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які

_____ застосовуються при проведенні процесуальної дії, підписи осіб)

_____ відповідно до ст. ст. 40, 104, 131,132, 207-211, 213 КПК України затримав особу, підозрювану у вчиненні злочину _____

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, місце і дата народження, громадянство, сімейний стан, місце роботи, посада,

_____ відомості про судимість)

Підстави затримання:

1) якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення;

2) якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, в тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин.

(необхідне підкреслити)

(навести конкретні факти й відомості)

Затриманому

(прізвище, ініціали)

згідно з ч. 4 ст. 208 КПК України повідомлено зрозумілою для нього (неї) мовою підстави затримання та у вчиненні якого злочину він (вона) підозрюється, а також роз'яснено, що він (вона) має право:отримувати медичну допомогу, негайно повідомити близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб (за вибором) про своє затримання і місце перебування відповідно до положень ст. 213 КПК України та інші процесуальні права, передбачені КПК України.

Батькам або усиновителям, опікунам, піклувальникам, органам опіки та піклування повідомлено про затримання неповнолітньої особи

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження)

(час, дата та спосіб повідомлення)

Представнику розвідувального органу України

(назва органу, прізвище, ім'я, по батькові)

повідомлено про затримання співробітника кадрового складу розвідувального органу України

(прізвище, ім'я, по батькові)

при виконанні ним службових обов'язків

(час, дата та спосіб повідомлення)

Органу (установі), уповноваженим законом на надання безоплатної правової допомоги повідомлено про затримання

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження)

Крім того, згідно з ч. 3 ст. 42 КПК України затриманому

(прізвище, ініціали)

роз'яснено, що він має право:

- 1). знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2). бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені КПК України, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3). на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту – мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених КПК України та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
- 4). не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5). давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6). вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7). у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями ст. 213 КПК України;
- 8). збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9). брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10). під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11). застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12). заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13). заявляти відводи;
- 14). ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі ст. 290 КПК України;
- 15). одержувати копії процесуальних документів та письмові

повідомлення;

16). оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України;

17). вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилась;

18). користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Згідно з ч. 7 ст. 42 КПК України затриманий

_____ (прізвище, ініціали)

зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2). виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3). підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Ознайомившись з підставами затримання та правами і обов'язками затриманого, підозрюваний _____

(прізвище, ініціали)

пояснив:

_____ (клопотання, заяви чи скарги затриманого, підпис затриманого)

Слідчий _____ на підставі

(прізвище, ініціали)

ч. 3 ст. 208 КПК України, із дотриманням правил, передбачених ч. 7 ст. 223 і ст. 236 КПК України, у присутності понятих:

1) _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання)

2) _____;

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання)

здійснив _____ обшук _____ затриманої _____ особи

_____ (прізвище, ініціали)

під час якого було виявлено та вилучено: _____

_____ (вказується перелік вилучених предметів, речей, документів і цінностей з описом їх індивідуальних ознак, _____ а при необхідності – місце та інші обставини їх вилучення) _____

Зауваження і доповнення до протоколу: _____

_____ (спосіб ознайомлення, зауваження і доповнення учасників процесуальної дії; прізвище, ініціали, підпис) _____

З протоколом ознайомлені поняті, яким у відповідності з вимогами ст. 66 КПК України роз'яснено обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії:

1). _____ (прізвище, ім'я, по батькові) _____ (підпис)

2). _____ (прізвище, ім'я, по батькові) _____ (підпис)

У зв'язку з тим, що особа, яка брала участь у проведенні процесуальної дії, відмовилася підписати протокол, їй надано право дати письмові пояснення щодо причин відмови від підписання. Така особа пояснила, що:

_____ (пояснення, підпис)

Факт надання письмових пояснень особи щодо причин відмови підписати протокол засвідчується підписом її захисника (законного представника):

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

У зв'язку з тим, що особа через фізичні вади або з інших причин не може особисто підписати протокол, ознайомлення її з протоколом здійснюється у присутності захисника (законного представника), який своїм підписом засвідчує зміст протоколу та факт неможливості його підписання особою:

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали затриманої особи)

Протокол склав:

_____ (слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Копію протоколу отримав:

_____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали затриманої особи)